

INSERTIUNI:

e plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.
—
Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.
—
Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.
—
Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

— Apare în fiecare Joi. —

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Statuă.

Comanda regimentului de casă intenționează a ridica, în curtea casarmei din loc, o Statuă în amintirea celor căzuți din regiment la anul 1866. Pentru a acoperi în parte spesele acestei statue, musica regimentului aranjează *Duminică în 25 Ianuarie n. a. c., în sala hotelului »Transilvania« un Concert la mese întinse.*

Suprasolviri spre acest scop frumos se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Anunțul publicat pe pagina a patra, așa credem, va stîrni oare-care emulație vrednică de aducerea aminte a celor căzuți pe câmpul de luptă, cari au dat cel mai scump și prețios tribut pe altarul patriei, *adecă tributul de sânge!*

Ori și dela cine a emanat ideea, ea este și va rămânea sublimă și înălțătoare de spirit, pentru acei puțini, cari mai sunt în viață și cari au luat parte la acel războiu nefericit, în care massa regimentului s'a purtat peste toată așteptarea și atunci, când din Brigada Br. Safran, al corpului II. de armată, un regiment întreg a trecut la pismaș așa, că regimentul nostru silit a fost să presteze fatigiile războiului pentru două regimente deodată. Înțeleg aici pe regimentul de infanterie Holstein Nr. 80, compus din Italieni, cărora le sângera inima pentru frații lor de acasă, ce purtau înșiși războiu cu de ai noștri, pentru unitatea tuturor Italienilor și încheierea statului lor de astăzi.

A face istoricul acestui regiment al nostru la acest loc, este cu neputință. Am aflat însă de lipsă a ne mărgini la următoarele:

Regimentul 64 a fost creat la anul 1859 din alte trei regimente transilvane. A fost până pe la finea anului 1864 în Italia, avînd de comandant pe colonelul Nescovits, apoi pe br. Urs de Marginea, ear' în toamna anului 1864 a venit, ca formaliter să fie supravegheat mai de aproape, la Viena sub comandantul br. Döpfner și mai tîrziu a colonelului Baumgarten. Acesta din urmă, un bărbat foarte bun, a fost chemat să conducă regimentul, pe la jumătatea lunii Maiu 1866, pe câmpul de luptă al Bohemiei.

În restimp de 14 zile a sosit regimentul în marșuri ordinare până la locul destinațiunii »Zwittau«, la marginea Bohemiei spre est. De aici a luat-o cătră Iosefstadt. Comandele dela Salnai și Königinhof se auzeau. Acolo opera corpul de armată al generalului Gablenz, abea trei chlm. dela ai noștri, ear' la mijloc rîul Elba. Aproape întreg regimentul a luat parte la bătălia decizătoare dela Königrätz, ținută la 3 Iulie. — Era înălțător cântatul muzicii și

un entusiasm a cuprins pe toți la auzul imnului »*Deșteaptă-te Române*«. Mare a fost numărul celor căzuți și înecați în Elba, dar ploaia a fost asemenea un dușman însemnat, căci și puștile și munițiunea erau pătrunse de umezală.

Pe lângă toate, că războiul a fost câștigat din partea Prusacilor, regimentul 64 a eșit învingător din toate atacurile ce le-a avut la Königrätz, Piscubitz și Blumenau. Dovadă a fost, că cele mai multe decorațiuni au primit oficerii și feciorii acestui regiment. Și earăși o dovadă, că după încheierea păcii cu Prusia, a fost imediat transpus la armata-de-sud, care lupta contra Italiei. Numai pe cale sosită avisul, că și acolo s'a încheiat pace.

Laudă se cuvine și vrednici de statuă proiectată sunt toți aceia, cari au căzut pe câmpul de luptă, de unde urmează, că datori suntem a contribui noi, cari mai de aproape ne interesăm de regimentul nostru de casă, ai căror părinți și fii se țin de acest cerc de întregire

Fie, ca statuă ce se va ridica în curtea casarmelor de aici să fie un imbold pentru generațiunea de acum și pentru ceea-ce va urma în iubirea de patrie și apărarea ei, ear' falnica ei aparință în mijlocul regimentului, să contribuie la buna înțelegere între cetățenii, cari dau contingentul acestui brav regiment, pentru că numai așa vor putea urma înaintașilor bravi căzuți în luptele anului 1866.

Mangra contra Măglașiu, mai bine zis:

Măglașiu contra Mangra.

Pușca d-lui Mangra, a lui »*Vasilie cel fără de prihană*« (1?), ce a ridicat asupra d-lui Em. Măglașiu, s'a descărcat — spre întoarsa.

Nu l'a pușcat pe acela în contra căruia a fost îndreptată, ci pe cel-ce a voit să puște cu ea, — adecă pe dl Mangra.

Nimeritul acestei puști, s'a ridicat deja la putere de drept; deoare-ce în urma recursului d-lui Mangra înaintat contra deciziei tribunalului din Timișoara, nu prin dl Dr. Ioan Suci, care i-a fost până-aci apărător — ci prin dl avocat Dr. Várady Zsigmond din Oradea-mare — și *Tabla rozească l'a aprobat, constatînd că multe învinuiri grave dl Măglașiu a dovedit, deci dînsul a lucrat în bună credință.*

Acum se impune întrebarea, că oare I. P. S. Sa dl Metropolit ca capul bisericii, va face dispozițiile din punct de vedere canonic față de acest domn *Călugăr?*

Judecătoria cu jurați.

Prin art. de lege XXXIII. din anul 1897 s'a introdus și la noi sistemul statelor civilisate cu privire la judecarea criminalilor prin cetățenii înșiși, conduși de tribunalele, în al căror cerc cad respectivii făptuitori.

Conscrierea juraților se face în anul premergător, după cercurile politice administrative, din acei cetățeni, cari cunosc limba statului în cetire și scriere și plătesc cel puțin 20 cor. dare la stat; sau din inteligență, provăzută cu anumite diplome, sau din absolvenți de atari institute superioare de specialitate, în fine din absoluți de școalele medii și cu censură.

Pe anul 1903 s'au conscriși pentru comitatul Hunedorii respective pentru tribunalul din Deva peste tot 180 membri ordinari și 60 suplenți. Din acestia s'au tras cu soarte pentru periodul prim al anului (și atari se staveresc câte sunt de lipsă, după cățimea cauzelor criminale) adecă dela 3—17 Febr. a. c. st. n. 30 jurați ordinari și 10 suplenți, cari datori sunt a se presenta în fiecare zi la 8 ore dimineața în sala de pertractare, cu care prilej se trag cu soarte 12 jurați, cari iau în decursul zilei parte la cauzele dela ordinea zilei. Absentarea neexcusată înainte, se pedepsește aspru cu bani.

Pentru primul period vor funcționa ca jurați următorii:

A. Jurați ordinari.

Laurian Bercian, Orăștie; Martin Ulrich, Piski; Varga Sándor, Orăștie; Nusbaum Herman, Deva; Varajsi Boldizsan, Deva; Megyaszai István, Orăștie; Zsurzs Samuel, Deva; Isekutz Gergely, Deva; Viosi Jozsef, Hărău; Beregszászi István, Orăștie; Mircse Péter, Deva; Göntzi Sándor, Orăștie; Gombos Gyula, Orăștie; Dahinten Adolf, Orăștie; Ötvös József, Deva; Seiler Vilmos, Deva; Markó György, Orăștie; Gergelyfy Tamás, Deva; Vegner Frigyes, Orăștie; Niculae Opincar, Orăștie; Zentner Nándor, Orăștie; Wiedman Frigyes, Orăștie; Imre Károly, Orăștie; Radosits Miklós, Piski; Weber Frigyes, Orăștie; Mihalovits Antal, Deva; Mihai Zara, Deva; Deil Ferencz, Deva; Melitska János, Orăștie; Müller Vilmos, Orăștie.

B. Jurați suplenți.

Vitán László, Csürös Antal, Felber Vilmos, Istvánfi Sándor, David József, Ajvaisz Márton, Balog Gyula, Farkas Gergely, Halai Péter, Dr. Wilt Georg toți din Deva.

Înainte alegerii de Episcop la Arad.

»Tantum scimus, quantum memoria tenemus!«

»Să luăm în minte«:

Religiunea chistiană (cristiană) a născut prima-dată popor, apoi parochie, după aceea episcopie și numai mai tîrziu state! Dar' statele, de când există lumea, au fost tot mai tari, mai puternice! (decăt religiunea cristiană?)

Evangelia ne învață: că singur Christ s'a născut în stat, și statul a impus, să se conscrie poporul, unde să se susceapă și Christ! Petru și Pavel încă au fost judecați, și executați de stat! La simbolul credinței compus de sfinții părinți, care conține: »*Una sfântă sinodală și apostolească biserică*«, încă au participat și statele!

Școala era numai pe la mănăstiri; și cartea se învăța numai pe acolo, între murii s. bisericii!??

»Konek și Șaguna« au compus »*jus ecclesiasticum și compendium juris canonicii*«. Trebuie noi, (cei-ce urmăm după ei), să ne supunem legilor lor!?

Șaguna a lăsat după sine o expresiune: că numai prin »fonduri și fundațiuni« ne putem avînta. A cumpărat un legion de case în archidieceasă! nu numai, ci a lăsat drept erede al seu, pe Ioan Meșianu. Dacă acesta a fost aproape 30 ani episcop la Arad, și-a câștigat imobilități aproape în preț de 3 milioane, nu poate fi decât respectat și laudat. Și ar face un pas greșit și biserica și guvernul țării, când pe primul prelat al nostru nu l'ar asculta și nu l'ar respecta. *El a fost primul imitator al metropolitului și arhiepiscopului din Sibiu, b. Șaguna! Auzi Mangra! Meșianu s'a purtat totdeauna și în diecesă sa, și în scaunul seu ca și un adevărat părinte, nu ca un simplu episcop!*

Dacă alesul, dar' neîntăritul călugăr a cutrierat România, și a stat de vorbă la Predeal, cu »Urechă«, trebuia să știe și recunoască: »*pro primo*«, că e cive ungaric, născut și crescut într'un stat, cu canoane, cu statute și regulamente, întărite de guvernul țării, și »*pro secundo*« (trebuia să știe), că atîta însumă a cutriera statul vecin, cât că ar agita în contra statului seu, prin urmare El (Mangra s'a făcut culpabil atunci, când a trecut limitele țării), a meritat numele de apostat. E așa cunoscut în B. și S.!

Contele Eszterházy și Komjaty i-au dat numiri șoade lui Mangra și »Victoria«. Lui Mangra »*Celibidache*«. (Românii nici nu l'au cunoscut de alt nume). Și la banca »Victoria«, banca »*cortేశă*«. Asta e totul. Se vede, că contele Eszterházy și Komjaty sunt induși în arcanele lui »*Celibidache*« și al »*Vic-*

toriei». Și rezultatul e evident că și contele Eszterházy și Komjáty cunosc foarte bine, cum au decurs treburile noastre prin Arad, și în special cum se susține banca »Victoria«.

Nu amintesc multe! Dela »Victoria« au ieșit toate »conventiculele«. Ea are candidații sei prin cercuri, la sinoade și episcopie. *Ea, și numai ea, umbla și se silea să fie Mangra Episcop. Nu-i trebuie fonduri și fundațiuni.* Nu-i trebuie un Moise Nicoară, un Samuil Vulcan, un Țichindeal, un Gojdu, un Șaguna, un Roman, un Meșian, ci numai Mangra pocitul, care de când există, numai maliție și minciuni a știut comite! Numai a vagabundat și a agitat.

Mă mir de »Drapelul« de astăzi Nr. 2, că preamărește pe Mangra: »*Oricare va fi alesul, grupeze-se toți în jurul lui, dând la o parte toate patimile, isvorite din lupta electorală.*« Curios! Lui Mangra nu i-a stat bine când și-a pus în cumpănă puterile sale. El ar fi trebuit să renunțe încă atunci, căci a trebuit să-și cunoască păcatele. Clica însă l'a candidat, la clică nu-i trebuie fonduri și fundațiuni. *Nu-i pasă de ce a creat Meșian. Dar sunt oameni, cari îl plâng pe Meșianu: »Mocșoneștii, Gall, Zigre, Babeș etc.«, doresc se aibă încă biserică și ortodoxie în diecesa Aradului. Ei și mulți alții uresc din inimă banca »Victoria« și conventiculele ei. Nici acum nu înțelegeți, că în diecesa Aradului trebuie om, ca să nisuiască a păstra ce a creat? Meșianu Numai Hamsea e chemat să fie Episcop la Arad. Grupăși-vă dară pe lângă El. Alegătorii cari nu ar face aceasta, vor fi răi voiatori ai bisericii, națiunii și statului! Nu căutați la mulțimea, pe care o conduc numai interesele marșave, ci la biserică, națiune și stat. »Si tacuisses, philosphus mansisses!« (»Drapelului«).*

Zisam în Curticiu, 4/17 Ian. 1903.

Bocșan Moise,
expertul bătrân, pășitul protopop.

Inștiințare pentru obștea locuitorilor din sate în România.

(Urmare și fine).

Articolul 28 poruncește:

Lângă fie-care școală, ori în apropiere de școală, va fi o grădină a școlii cel puțin de un pogon. In această

grădină învățătorii vor arăta copiilor, cum se face munca pământului în alte țări, pentru-ca să știe, când vor fi mari, cum trebuie muncit pământul ca să aducă folosul cel mare pe care îl aduce în alte țări, unde pământul este mai puțin și mai rău decât la noi.

Articolul 30 poruncește:

Dacă Statului îi va da mâna, va căuta să facă ateliere de meserii lângă școale. In aceste ateliere copiii se vor deprinde cu câte ceva din meșteșugurile de care vor avea mai multă nevoie când vor fi gospodari. Atunci să nu aibă nevoie să-și dea banul muncit cu sudoare, chiar și pentru cioplit un cui la car.

* * *

Acestea sunt articolele cari vorbesc despre datoriile către școală a părinților, epitropilor, stăpânilor și măestrilor.

Ministerul învățaturii aduce la cunoștința obștei aceste articole, pentrucă a primit numeroase jalbe dela săteni în contra învățătorilor și învățătoarelor că-i pun la bir. Să se știe dar că nu sunt învățătorii sau învățătoarele vinovați că sătenii sufer amenzi pentru școală. Nici Ministerul nu-i vinovat de aceste amenzi, pentru-că legea e mai mare și are putere mai multă și decât învățătorul și decât revisorul; legea e mai mare și decât Ministrul. Toți sunt slujbașii legii. Și iată pentru-ce: Legea e făcută, așa cum se fac toate legile, adică e făcută de Adunarea Deputaților și de Adunarea Senatorilor; iar aceste adunări, au cea mai mare putere în țară, pentru-că Deputații și Senatorii au împunernicirea obștei din țară. Deputații și Senatorii sunt aleși de țară. Adică legea e făcută de țara întreagă.

Săteni!

Când Adunarea Deputaților și Senatorilor au făcut legea învățaturii, apoi aceasta au făcut-o numai din dorul ca tot poporul să știe carte, pentru-că popoarele cari știu carte dau tot înainte. Să nu vă pară rău dar că Legea vă silăște să dați copiii la școală!

Legea nu vrea decât binele copiilor vostri. Lăsați copiilor, ca zestre, și învățatura de carte, dacă voiți ca ei să vă blagoslovească și să pomenească cu drag numele vostru.

Insuși Mântuitorul Christos a poruncit: »lăsați pe copii să vie la mine!«... și în adevăr, numai dacă vor învăța copiii carte vor putea să afle adevărata învățatură a Mântuitorului, care se găsește în cărțile sfinte.

Numai dacă învățați pe fiii și fiicele voastre carte, vor putea »umbla în calea Domnului« și vor putea cu ușurință să se roage și să se îndrepte către Dumnezeu în toată viața lor!

Ministerul Învățaturii.

CORESPONDENȚĂ

Reflexiuni

la răspunsul Domnului Emmanuel Beșa, preot în Zlatna, publicat în »Tribuna Poporului« Nr. 51 din 1902.

Numai din incidentul, că părintele Beșa descrie lucrurile, nu după starea faptică, atacă convingerile mai multora în mod nedemn, mă aflu îndemnat a face obiective următoarele reflexiuni:

Scopul reuniunii proiectate în 1897 a fost susținerea unei casine române. Spre acel scop s'a și arangat o petrecere, despre venit dare de seamă nu s'a dat publice, ear' inițiatorii n'au mai convocat adunarea de constituire, și așa unii dintre Români s'au făcut membrii la casina maghiară, prenumerându-se la insistința noastră »Gazeta Transilvaniei« și »Tribuna« din Sibiu, ba pe 1903 și »Foaia Poporului« din Sibiu.

Reuniunea pentru înfrumusețarea bisericii gr.-cat. și ajutorarea elevilor miseri, își are deja statutele aprobate, este constituită, scopul este precizat și nu are să supere pe nime, cu atât mai vârtos, căci cu cât suntem mai puțini, cu atât suntem chemați mai mult să ne concentrăm spre realizarea scopurilor mărețe și nobile. Nu observă părintele Beșa, că atunci când »încercările noastre le numește obraznice, își dă sieși epitet?

Per fas et nefas nu se face proselitism pentru a trece la gr.-cat., și este audaciază nepermisă dela un preot, a ataca o persoană, ca și pe spectabila Doamnă Elena Albini, pentru-că a trecut la gr.-cat., fiind soțul, Domnul Iuliu V. Albini, gr.-cat., și încă a erua motivele trecerei.

După cele alegate de părintele Beșa se poate deduce, că Doamna Albini a făcut trecerea la gr.-cat. din voie liberă, nefiind soția unui preot, ci a unui notar, ear' Doamna Beșa ar fi făcut trecerea dela gr.-cat. la gr.-orient. »sililită«, ceea-ce nu susțin, deși este preoteasă, căci pentru o fragă și frunza ei dragă.

In urma apelului pentru constituirea unei reuniuni a femeilor române din Zlatna și jur, scris și de o soră a mea, am invitat

pe Domnul Beșa ca să-mi prezenteze proiectul de statute, și venind la mine, am aflat, că în proiect e precizat scopul: susținerea unei școale de fete cu internat, am reflectat: scopul reuniunii să fie: »susținerea unui departământ de fete în școala română din Zlatna, având în vedere cu deosebire economia și industria de casă«.

In acest sens am militat la adunarea de constituire unde în apel au fost invitați nu numai acei memorai de Domnul Beșa, adică am zis: că având școală română cu două sale de propunere și numai un învățator, care încă nu-și primește salariul regulat, se stăruim a împopula școala, se concentrăm elevii, aproape 200, în școala română, fiindu-ne cunoscut cele publicate prin ziare față cu catechisarea elevilor dela școalele de stat. La toate aceste mi-s'a reflectat să nu fac politică cu părintele Beșa, se nu-i hulesc școala, să nu susțin, că docentele nu-și primește salariul, neavând alta a face decât a apostrofa: însuși mi-ai spus și este faptă. Este absurd a ne concentra pentru o școală de fete cu internat; căci ideea, deși este frumoasă, nu este realizabilă în timpurile aceste, să ne mărginim la acele, ce se pot duce în îndeplinire; neputând noi a susține 2 docenți, să ne dea mână de ajutor jurul, să susținem la început un departământ de fete etc.

Preotul Beșa s'a iritat în mod neașteptat zicând: că totdeauna ne opunem și stăm în contra noi gr.-catolicii, și făcându-se un șgomot, cei chemați de a lucra în unire, ne putându-ne înțelege, cei de acord cu cele susținute de mine ne-am depărtat.

Din parte-mi doresc prosperare ori și cărei reuniuni cu scop cultural român, deoarece atât ca preot, cât și ca protopop am stăruit cu mult z-l pentru susținerea școalelor, pentru docenții binecualiificați și conștii de chemarea lor.

In 1890 venind la Zlatna, m'a surprins trist starea școalelor române, cea gr.-or. nu deplin corespunzătoare, gr.-catolicii având un docent necualificat, cu un salar de 10 cor. Abia 8—12 elevi în o casuță închiriată.

Am stăruit să susținem școala cu un docent cualificat, că în decursul alor 3 ani, am ținut curs școlastic cu un învățator cualificat, dându-i salariul legal, partea leului cade pe Domnul Albini, care a premers cu exemplu, contribuind anual spre acel scop 48 cor.

Activitatea acestui bărbat, ca notar e lăudată la comitat, recunoscută de comuna noastră politică, care multe bune și frumoase are al-e atribui activității și energiei densusului. Românii, că s'au afirmat în mod demn cu toate ocaziunile, cu ocaziunea primirei departământului »Astrei«, a Societății pentru fondul teatrului român, darea concertelor prin teologii din Sibiu și Blaj, în mare parte au se o mulțămescă sacrificiilor și fatigiilor densusului. Ear' bisericile române din loc în special sunt deobligate a-i recunoaște fatigiile făcute în conștelegere cu mine, pentru câștigarea teritorului comun situat înaintea

FOIȘOARA

28 Noemvrie.

(Urmare și fine).

Cum privesc străinii faptele armatei noastre, aceasta ne dă măsura meritului ce l'a dovedit pe câmpul de bătae. Acest merit este cu atât mai deosebit, cu cât, pe lângă faptele de eroism, cari sunt impulsivitatea unui moment de entusiasim, armata a dovedit calități mult mai rari și de preț mult mai mare, acelea ale unei stăruinți care n'a putut fi înfrântă de nici o greutate, de nici o suferință. [Aplause vii].

In șanțurile Plevnei, jumătate în apă, sub gloanțele și ghiulelele vrăjmașului, luni de zile, soldatul nostru a rămas neclintit, sacrificându-și fără glorie chiar viața lui; jertfa existenței lui pentru ideea măreață ce o avea înainte: Gloria și neatrănarea lui! [Aplause prelungite].

D-lor, meritele militare ale armatei au fost apreciate și judecate cu o competență recunoscută din lumea întreagă, prin vocea Augustă a Soveranului, cu ocaziunea sărbării jubileului de 25 ani a războiului. [Aplause].

Nimic nu rămâne de zis în lauda soldaților. Noi însă, nu putem uita, bărbății po-

litici, noi cari reprezentăm țara, nu putem uita că jertfei eroilor din cari unii au înălbit cu oasele lor câmpiile Bulgariei și alții s'au întors victorioși în țară, jertfei acesteia se datorește situațiunea de astăzi a țării, situațiune chiar invidiată de alții. (Aplause șgomotoase).

Noi astăzi suntem România, de care ține toată lumea, socoteală. În lăuntru hotarelor noastre, noi și numai noi suntem stăpâni. [Aplause prelungite și îndelung repetate].

Ați văzut cum, atunci când s'a făcut o încercare ca, prin o înțelegere fără de noi, să se pună mâna pe Dunărea română, a fost aceasta o încercare zadarnică. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

Mai recent: când tendințe inimice nouă au ocolit lumea silindu-se să asmută spiritele în contra noastră, căutând să aște și inițiative peste Oceane, au isbutit să producă o demonstrațiune șgomotoasă poate, dar absolut deșartă. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

D-lor, nu pot uita și mă cuprind de vie emoțiune, aducându-mi aminte lucrul acesta, cum dela locul ce-l ocup acum, Rosetti a primit pe Soveran, pe Căpitanul glorios și victorios dela Plevna, care de pe câmpul de războiu a venit acolo [arătând sus] la tribună, ca să se afle față în față cu reprezentățiunea națională. Nu putem uita fiorii

cari agitau atunci inimile noastre ale tuturor — noi, cari am trăit acele ceasuri neuitate, când armata se lupta în ploii, în ger și zăpadă, în lipsă de hrană; când inima națiunii întregi urma pe bătrânul Brătianu, care într'o căruță cu un cal se ducea peste câmpii, din brigadă în brigadă, să vadă dacă lipsește ceva armatei; când el se întorcea să ceară noue sacrificii, și țara întreagă, laolaltă adunată, dedea tot ce trebuia! Astfel s'a produs acest miracol, că armata noastră tină, necunosând războiul, nepregătită de mai nainte cu cele necesare, s'a arătat în luptă ca o armată îmbătrânită și cu îndestularea tuturor trebuințelor; la acest miracol sunt asociate sacrificiile și devotamentul națiunii întregi. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

D-lor, am venit să vorbesc dela locul acesta, pe care l'a ocupat Rosetti în întoarcerea Regelui din războiu, ca să cer dela reprezentățiunea națională ca, print'un act, să dovedească recunoștința țării pentru armată. Dintre virtuțile pe cari le-a dovedit armata în luptele din șanțurile Plevnei, cea mai prețioasă, ziceam, a fost stăruința într'un scop înalt.

D-v. știți să apreciați aceste virtuți, d-v cari pe un alt tărîm, ați dat deja dovadă că numai cu stăruință se pot ajunge scopuri mari și folositoare țării.

D-v. urmând pe dl Sturdza, șeful nostru, pe calea ce ne-a arătat, ați făcut ce trebuie pentru a se restabili finanțele și creditul țării, aceste două baze ale existenței Statelor moderne. (Aplause).

Deja rezultatul muncii d-voastră se vede: budgetul 1901—902 a dat un escedent constatat.

Cred, d-lor, că este bine, ca din escedentul acesta, o sumă să fie afectată pentru a se ridica un monument în amintirea războiului Independenței și în onoarea armatei. (Aplause prelungite).

Este un bine ca faptul acesta să fie săvârșit de d-v. în onoarea acelora cari, pe câmpul de bătaie, au dobândit independența țării și au adus în țară tunul din care s'a făurit Coroana de oțel [aplause]; de d-v. cari, pe un alt tărîm, ați adus țării un serviciu tot atât de prețios, fiind-că fără o deosebită grijă pentru a așeza finanțele țării în mod solid, ar deveni inutile jertfele armatei, căci statul nu ar putea să existe. (Aplause).

Este bine, ca tot d-voastră, cari pe tărîmul acesta, al apărării creditului public, ați asigurat situațiunea statului, tot d-voastră să aduceți acest omagiu armatei, care a dobândit independența țării. [Aplause prelungite].

Monumentul ce se va ridica, va aduce aminte tuturor eroismul armatei pe câmp-

bisericii, de presinte, numai prin stăruința dănsului, aplicând multe sute de zile de lucru etc., prefăcut în un parc de brădet, cu căi regulate, ce duc la s. biserică, între care stă noua școală română ridicată nu atât prin sacrificiile poporului, ci prin vnderea realităților bis. gr.-or., aceste impun călătorului, și ridică reputațiunea celor chemați a o conduce la prosperare.

Pot susține, că parochul Beșa fu ales la stăruința Domnului Albini, încât își manifestă gratitudinea, procedura dovedește.

Că cine nutrește ura confesională, se constată împrejurarea, că susținând școala și având pe acel timp numai 18—24 elevi, toată insistința de a se înscrie la școala noastră și elevi greco-orientali, a ramas fără efect. Deci am sistat școala și am început a tracta încă cu fericitul Damian, fostul paroch gr.-or., de a susține o școală comună. La insistința mea am ținut în acest obiect ședințe comune și am militat, ca să ridicăm școala cel puțin cu 3 sale de propunere, având preste 200 prunci obligați la școală, aplicându-se 3 docenți, am oferit noi gr.-cat. din toate speșele recerute $\frac{1}{2}$ parte la cas, când un docente gr.-cat. fiind și cantor, ne-ar conduce elevii la s. biserică.

Preaveneratul Consistoriu metropolitan din Sibiu cu Nr. 4530 din 1896 însă ne-a refuzat cererea.

La sfințirea școlii de caracter gr.-or., mi-am exprimat bucuria și am rugat poporul se sacrifice pentru școală, căci capitalul depus va aduce binecuvântare, etc. Protopopul și parochul mi-au făcut elogii.

Nu vreau a nu recunoaște meritele cuiva, deși une-ori se atribute celor necompetenți, cu toate aceste rog pe Domnul Beșa și ca pe Directorul băncii române, la a cărei înființare partea leului compete Domnului Albini, ear' Domnul Beșa, seceră unde alții au sămănat, se aibă în vedere, că: ca preoți suntem puși, să aducem fruct și fână și să rămânem, deci să fim înțelepți ca șerpii, dar' se nu seducem în formă de șerpe. Mântuitorul a zis: eu sum calea, adevărul și viața, se purcedem pe calea arătă, propagând adevărul, numai așa putându-ne asigura viața, care pentru adevărații credincioși este eternă.

Zlatna, 28 Decembrie 1902.

Iuliu M. Montani,
protopop.

NOUTĂȚI

— **Datele statistice din Orăștie pe anul 1902.** I. *Nașteri.* S'au născut vii 198 copii, 104 prunci, 94 fetițe: s'au născut morți 7 copii, 5 prunci, 2 fetițe.

Pruncii născuți vii se împart după religie: rom.-cat. 22, din aceștia 4 nelegiuți; ev. ref. 11; aug. lut. 7; gr.-cat. 8, din aceștia 1 nelegiuit; gr.-or. 47,

din ei 2 nelegiuți; izrailiți 2, unitari 3, din ei 1 nelegiuit. Fetițele născute vii după religie sunt: rom.-cat. 15; ev. ref. 13; aug. lut. 11; gr.-cat. 9, din cari 3 nelegiuite; gr.-or. 41, din cari 2 nelegiuite; izraelite 4; unitare 1.

Din cei născuți morți 1 prunc ev.-ref.; 3 prunci gr.-or.; 1 prunc gr.-cat., nelegiuit; 1 fetiță gr.-or., nelegiuită.

II. *Căsătorii.* S'au încheiat 65 căsătorii. De una și aceeași religie: 7 rom.-cat., 5 ev.-ref., 8 aug.-lut., 4 gr.-cat. 18 gr.-or., 1 izraelită.

De diferite religii: rom.-cat. și ev.-ref. 3, rom.-cat. și aug.-lut. 2, ev.-ref. și rom.-cat. 1, ev.-ref. și gr.-cat. 1, ev.-ref. și gr.-or. 1, aug.-lut. și rom.-cat. 1, aug.-lut. și ev.-ref. 2, gr.-cat. și gr.-or. 4, gr.-or. și rom.-cat. 1, gr.-or. și gr.-cat. 6.

III. *Casuri de moarte.* Au repausat peste tot 141. Bărbați 80, femei 61.

După religie bărbați: rom.-cat. 10, ev.-ref. 9, aug.-lut. 6, gr.-cat. 12, gr.-or. 42, unitari 1; femei: rom.-cat. 12, ev.-ref. 3, aug.-lut. 8, gr.-cat. 7, gr.-or. 30 unitare 1.

Datele sunt întemeiate pe matriculele civile purtate la oraș.

— **Alegere de episcop la Arad.** Consistorul gr.-or. român din Arad și din Oradea-mare au ținut Luniă trecută ședință, în care au fixat termenul alegerii de episcop pe ziua de 12 Februarie st. n., sârbătoarea de trei Erarchi, care a fost primită și din partea I. P. S. Metropolitului.

† **Ioan Petric.** Vineri la amezai a înecat din viață bătrânul protopop al tractului Brașov. A fost un bărbat din generațiunea veche, însă totdeauna tiner în vederi, conștientios în împlinirea chemării sale. A servit aproape 65 ani la altar. Noi cei de pe aici am avut fericirea a-l cunoaște ca oaspe la băile din Geoagiu, unde cerându-și permisiunea Arhiepiscopului său, a lucrat din răspuțiere pentru edificarea unei biserici corespunzătoare în parochia aceasta balneară. Sub conducerea s'a creat și un fond spre acest scop și când a petrecut aici totdeauna a celebrat — spre mulțumita publicului — serviciul divin, îmbărbătând atât pe locuitori cât și pe oaspeți a face ofrande spre scopul sprijinit de D-sa cu atâta căldură.

Dumnezeu se-l odihnească în pace!

— **Mobilizare?** După-cum se comunică din Viena, scrie »Tribuna«, s'a dat ordin să se convoace rezervele din

corpurile de armată 12 (Sibiu), 7 (Timișoara) și 15 (Saraievo). Măsurile acestea stau în legătură cu cele ce se așteaptă la primăvară în Macedonia. Conducător al operațiunilor, ce poate vor fi de lipsă, va fi F. Z. M. Waldstätten. Că doară nu vom fi așa aproape de mult pomenite rezolvare a cestiuniilor rientale?!

— **Episcopul Orăștiei-mari.** »Fügetlen Magyarországnak« este informat, că în ministerul de culte s'au luat toate măsurile pentru a fi numit în timpul cel mai scurt de episcop al Orăștiei II. Sa dl *Dr. Demetriu Radu*, episcopul din Lugoj, ear' de urmaș al acestuia va fi numit prelatul *Dr. Vasile Hosszu*, canonic în Blaj.

— **Necrolog.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că iubitul și neuitatul nostru soț și tată *Solomon Margita*, astăzi în 31 Decembrie st. v. la 3 oare p. m. și-a dat nobilul seu suflet în mâna Creatorului, în al 60-lea an al vieții și al 38-lea an al fericitei căsătorii.

Inmormântarea scumpului nostru defunct a fost Joi în 2 Ianuarie st. v. 1903 la 2 oare p. m. în cimiterul gr.-or. din loc. Fie-țêrina ușoară și memoria binecuvântată! Beriu, la 31 Decembrie st. v. 1902. *Salomia Margita*, ved., *Dr. Ioan Margita*, fiu.

— **Convocare.** Membrii secției industriale a »Reuniunii Economice« din Orăștie sunt prin aceasta rugați a participa, până la unul, la adunarea generală ordinară ce se va ținea *Duminică în 25 Ianuarie n. 1903, la 2 oare p. m.* în localul secției industriale, în casele »Ardeleani«.

— **Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain«.** Onorată Redacțiunea! Societatea noastră totdeauna se cugetă cu stimă și cu recunoștință la binefăcătorii și sprijinatorii săi, între cari are fericirea de-a înșira și pe On. Red. dela »Activitatea«. Acuma — la sfârșitul anului — suntem însărcinați din partea soc. noastre să Vă exprimăm celea mai sincere simțăminte de stimă și mulțumită pentru binevoitorul sprijin, ce îl dați prin trimiteria gratuită a foaiei On. D-Voastră — și Vă rugăm ca și pe viitor să ne împărtășiți de binevoitoriul sprijin al On. D-Voastră.

Dorindu-Vă »An nou fericit« suntem ai On. D-Voastră

Blaj, la 12 Ianuarie 1903.

pentru societatea »Inocențiu M. Clain«
sinceri stimători:

Traian German, *Nicolae Ticăciu*,
președ. secret.

— **Gendarmi sfășiați de lupi.** Se scrie din Reghin: În hotarul comunei Borgo-Prund o haită de lupi a atacat

pe doi gendarmi. Gendarmii se apărau cu armele de serviciu și au reușit a culca la pământ 7 lupi. Era nădejde să împărștie fiarele sălbătice, când din nenorocire unul din gendarmi alunecă și căzu. Lupii s'au aruncat asupra lui și l'au sfășiat. Rămânând camaradul lui singur, nu se mai putu apăra cu atâta succes și în curând l'au sfășiat și pe dânsul. Trecătorii au găsit la fața locului puștile și săbiile și sdrențele de haine pline de sânge.

— În 25 luna trecută, ziua de Crăciun a bis. apusene, venea Constantin Grecu din Mermezêu pe drumul vechiu de către Gelmar la Orăștie și fu atacat de 2 lupi.

Mai bine de jumătate de oară purtă luptă cu bestiile flămânde, cari aruncându-i cu picioarele dinapoi zăpada în față, voiau să-l încurce și să se arunce pe bietul țeran. Acesta s'a tolosit de băta s'a ținuită și când măsura unuia când celui altal câte o lovitură nimerită. Chiar și de cojoc a fost apucat.

Norocul lui, că se ivi din spre Gelmar o trăsură cu un preot, care observând lupta, a grăbit în ajutorul lui Grecu. Atunci lupii se postară, ca la 50 pași, dea dreapta și stînga drumului, privind la jertfa scăpată. Aceste le povestii Grecu însuși, cu provocare la preotul, care l'a scăpat, arătând și băta sa țendurită.

— La 26 aceleiași luni, adevă Vineri dimineața la 7 ore, un alt lup se află lângă casa d-lui măcelar Nicolae Opincar, în strada morii. Incunjurat de lucrătorii dela mașina lui Schuleri, se tupilă lângă pâlanc. Nime nu avea însă curaj a-l ataca, atunci ese dl Opincar cu o bătă bună și îi măsură o lovitură potrivită, în urma căreia se aruncă în fereastra casei, pe care o sparse. Numai atunci se aruncară cu toții și-l loviră din toate părțile, până îl culcară la pământ. De însemnat este, că măestrul de talpar Schmit striga din gură: dați-mei! nu-l lăsați! însă pe dinapoia Românașilor. Când lupul era lat pe pământ, se tupilă printre oameni și apucându-l de coadă, îl trase până la el acasă, vindecându-și dreptul de proprietate... la lupul omorât de alții. A și avut apoi oaspeți aproape 2 zile, curioși de a vedea lupul venit în Orăștie

— **Hymen.** Dl Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș, s'a cununat în ziua de Crăciun în biserică sf. Treimi de pe Tocile, Brașov, cu d-șoara Maria V. Sfetea, profesoară la preparandia de fete de stat din Cluj. Felicitările noastre!

piile Bulgariei, eroismul și gloria strălucită a Ilustrului ei Șef! [Aplause prelungite].

Monumentul acesta va spune generațiunilor viitoare în ce mod se câștigă și se asigură independența țării. (Aplause prelungite).

El va fi un îndemn, un exemplu, pentru generațiunile viitoare, ca să aibă săpat adînc în inimă, că fie-care e dator să dea tot și chiar jertfa vieții lui pentru apărarea patriei. (Aplause prelungite).

Am formulat, d-lor deputați, propunerea mea, în formă de proiect de lege. Nu am cerut să subscrie dinainte acest proiect de lege nici unul dintre d-voastră, dar pentru-ca să fie valabilă propunerea mea, trebuie să fie subscrisă de 7 deputați...

Voci. Subscriem toți! toți!

Protect de lege.

Se va ridica în Capitală un monument în amintirea războiului Independenței, și în onoarea armatei.

Din excedentul constat al exercițiului 1901—1902 o sumă de lei 500.000 este afectată la această lucrare.

M. Pherekyde.

Cuvîntarea d-lui Pherekyde, foarte des subliniată și acoperită de cele mai vii și unanime aplause, a produs o adîncă impresiune și puternica emoțiune de care era stăpînit oratorul s'a comunicat întregii existențe.

Toți d-nii deputați se asociază cu entuziasm la propunerea d-lui Pherekyde și imediat Camera se constituie în secțiuni unite, alegînd ca delegați pe președinții secțiunilor.

Delegații, întrunindu-se, numesc raportor pe dl B. M. Missir, fost ministru.

Iar Maiestatea Sa, Bunul Nostru Rege, Gloriosul învingător dela Plevna, cu ocaziunea aniversării de 28 Noembrie și în urma raportului ce l'a adresat dl ministru de războiu, a binevoit să amnestieze și să grațieze pe toți răzătăciți cari s'au sustras dela îndatoririle militare.

Iată textul raportului adresat M. S. Regelui de dl ministru de războiu D. Sturdza:

Sire,

Cu ocaziunea împlinirii a 25 de ani dela victoria decisivă din războiul glorios, căruia se datorește independența și Regalitatea, și dacă Maiestatea Voastră va binevoi a acorda înalta-i clemență unor răzătăciți dela îndatoririle militare, ca urmare a pietății cu care Maiestatea Voastră a sârbătorit în anul curgător, pe chiar câmpia Plevnei, memoria vitejilor săi căzuți în lupte.

Cu cel mai profund respect supun Maiestății Voastre alăturatul proiect de decret pentru amnestiare și grație și o rog a'l semnă.

Art. 1. Desertorii și nesupuși, ale căror clase sunt în gloate și miliții se amnestiază pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei se pot întoarce la căminele lor, trecîndu-se în elementul clasei corespunzătoare.

Art. 2. Desertorii și nesupuși, ale căror clase sunt în rezervă, concedii sau sub arme, se amnestiază pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei sunt datori a se presenta la corpurile și serviciile lor pentru a-și îndeplini obligațiunile militare potrivit legii, trecîndu-se apoi în elementul clasei lor.

Art. 3. Condamnații pentru delictul de desertare simplă sau nesupunere la legea de recrutare se grațiează pe ziua de 28 Noembrie 1902. Ei vor fi trimiși corpurilor și serviciilor cărora aparțin pentru a-și îndeplini obligațiunile militare potrivit legii.

Art. 4. Amnestiații de sub art. 2 și grațiații de sub art. 3 sunt datori a se presenta la corpurile și serviciile din cari fac parte până la 13 Martie 1903.

Iată cum Țara, Maiestatea Sa Regele și Armata, au știut să dea cea mai înaltă distincțiune amintirii evenimentelor petrecute acum 25 ani.

Este înălțător faptul de a vedea entuziasmul cu care s'a sârbat, acum după un sfert de veac, cea mai frumoasă pagină a istoriei Românilor.

Fie ca pilda dată să serve de îmbold, tinerilor, și generațiilor viitoare, pentru desăvârșirea aspirațiunilor noastre.

Poporul care știe să onoreze și să răsplătească jertfele fiilor săi, își deschide pagini de aur în cartea neamurilor.

Într'un timp, relativ scurt, poporul Român, a avut prilejul să dea dovezi de o putere de viață, rară altor neamuri. Ori de câte ori vrăjmașul ne-a crezut zdrobiți, ne-am sculat mai aprigi și mai dornici de a trăi, decât își închipuise, căci suntem urmașii a doi trunchi vajnici: Romanii și Dacii.

Străluciți prin străbunii noștri, vrednici prin trecutul nostru, avem mândria de a fi arătat lumii întregi, c'am fost, suntem și vom fi, demni urmași ai marilor: Traian și Decebal.

Pronia cerească ne-a hărăzit un Mare Bun și Înțelept Conducător. Maiestatea Sa Regele Carol I. a întrupat în Sine, trecutul, prezentul și viitorul României. Să însuflăm fiilor noștri dragostea nețărmurită de Patrie și Rege, una și nedespărțită. Atunci și numai atunci vom putea zice împreună cu marele poet Bolintineanu:

*Viitor de aur fara noastră are
Și prevăd prin secolii a ei înălțare.*

Const. C. Popovici-Tașed.

Crăciunul săracilor.

»Mila dată săracilor...!« Ruga ferbinte cu această devisă a mișcat inimile îndurătoare, și bogate daruri s'au îngrămădit în fața sutelor de săraci, adunați în ajunul Nașterii Fiului lui Dumnezeu în localitățile reuniunii socialilor nostri, prefăcute de astă-dată în bazar de lucruri, menite a aduce bucurie și acelor, cari înghețați sunt până în inimă. »Săracii pentru săraci«, își ziceau mulți. Și Doamne ce înălțări e de a iubi pe deaproapele tău mai mult decât pe tine însuși. Iubirea nefățărită a fost motorul celor cari de mulți ani și-au luat de problemă a sări în ajutorul deaproapelui lor — lipsit. Simțul de caritate creștinească a mișcat pe cei avuți, și sfirmirile lor bogat leac vindecător s'au făcut pentru cei flămânzi. Și pentru unii și pentru alții, cuvintele evangheliei: »Veniți binecuvântați părintelui meu de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea lumii: că am fost flămând și mi-ați dat de am mâncat; însetoșam și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m'ați primit; gol și m'ați îmbrăcat.« împintenească-i în toate pornirile lor bune. Aceste se fie călăuzitoarelor, după-ce știut este, că binefacând »unuia dintre acești frați mai mici ai lor, Domnului l-au făcut!«

Scriitorul acestor șire fără pretenții, a asistat la întreagă sərbarea de bucurie a săracilor nostri și în fața scenelor mișcătoare, nu odată lacrimi au podidit obrajii săi.

Obiectele sortate își așteptau pe noii lor stăpâni. Incălțăminte peste 40 părechi, tot noue, costume complete, palării, căciule, hănițe pentru băiete, stoffe pentru haine de iarnă, batiste, cămeși, peste 160 colaci și coșulețe peste 200, cu zaharicale, prăjituri, portocale și alte lucruri inducitoare, toate în preț de peste 1500 cor., în timpul dela orele 5 d. m. până la 10 seara au fost împărțite prin comitetul Reuniunii în frunte cu presidentul Vic. Tordășianu ajutat de d-na Maria Grecu și de d-ra Elena Grindean. Mici colindători și crai vesteau prin producțiunile lor, sərbarea nașterii Mântuitorului. La împărțire de data aceasta s'au avut în deaproape privire numărul mare al învățăcelilor meseriași lipsiți de mijloace și lipsiți de bucuriile acelor, cari la sinul părintesc sərbeară aceste zile ale mântuirii neamului omenesc.

Lacrămile vărsate de săracii nostri servească de cea mai înaltă recompensă pentru toți aceia, cari mult au jertfit întru săturarea și îmbrăcarea celor lipsiți.

Un colindător.

BIBLIOGRAFIE.

Nu de mult a apărut importanta scriere a reverendissimului canonic Dr. Aug. Bunea, intitulată:

»Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici, sau Istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764«.

Dacă până acum nu am atras atențiunea iubitorilor de literatură și de istorie națională asupra acestui op mare, vrednic de numele autorului, este de a se atribui împrejurării, că am așteptat să se pronunțe și alți bărbați cmpetenți asupra valorii lui.

Acum, abstragând dela alte favorabile recenziuni, suntem în plăcuta pozițiune de a reproduce câteva cuvinte din darea de seamă, ce a făcut-o distinsul istoriograf și cercetător, domnul N. Jorga în »Convorbiri literare« dela 1 Octomvrie 1902, unde zice:

»Cartea de față a părintelui canonic Bunea e vrednică de bunele, solidele lucrări de erudiție istorică, ce au precedat-o. Cetiitorii — pe cari-i doresc cât de mulți, ceea ce e oare-cum și o datorie — vor găsi și aici o cunoștință deservită a subiectului, câștigată, prin urmărirea răbdătoare a informației tiparite, ca și a celei ascunse încă în manuscrisele și hațiile bibliotecilor și arhivelor; o împărțire metodică a materiei; o expunere liniștită și ușoară și o limbă românească bună... Nu e un singur punct din viața neamului nostru de peste munți în cursul acestor patrusprezece ani, care se nu fie atins, lămurit și respicat. Lupte între sate... averi episcopale, alcătuire de domenii, stări sociale, tipografii, școli, încercări literare, mânăstiri, ce se înalță, se repară sau se dărimă, ostași ce se adună printre flăcăii români pentru răsboaiele nenorocite ale »Maicei« Impărătese, — e de toate și în cea mai deservită ordine. Părintele Bunea anunță pe la anul o carte despre grânicerii de dincolo. Să ajungă în sănătate să aducă și acest nou prinos literaturii noastre istorice, iar noi să avem obrazul de a-i ușura măcar jertfa bănească, cumpărând astfel de cărți serioase, cari formează și o lectură interesantă pentru cine n'are gustul stricat...«

Vă rugăm deci p. t. domnule, să binevoiți a starui în cercul cunoșcătorilor și amicilor d-voastre pentru răspândirea acestei opere frumoase, și a aduna un număr cât mai mare de abonați pe lista, ce urmează. Indata-ce vom primi prețul opului, îi vom speda la adresa, ce ni-se va indica. Opul costă 4 coroane 50 fileri, iar pentru România 5 lei, și se poate procura dela autor și dela subscrisa

Tipografie a Seminarului Archiepiscopalesc din Blaj (Balázssfalva).

Comanda regimentului de casă intenționează a ridica, în curtea casarmei din loc, o statuă în amintirea celor căzuți din regiment la anul 1866.

Pentru a acoperi în parte spesele acestei statue, musica regimentului arangează

Duminecă în 25 Ianuarie n. a. c., în sala hotelului „Transilvania“

un

CONCERT

la mese întinse.

INTRAREA

- în sală de persoană 1 cor. 60 fil., familie de 3 persoane 4 cor., apoi pentru fiecare persoană mai mult 1 cor.
- Galeria: de persoană 1 cor.
- 1 loge: 10 cor.

BILETE DE INTRARE

se capătă în librăria H. Graef și seara la casă.

Inceputul la 8 oare seara.

Suprasolviri spre acest scop frumos se primesc cu mulțămintă și se vor cuita publice.

„DACIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin instituit.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie Szászváros.

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc. ———

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acurateța cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca unica tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.